

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: püsivat maksejõuetust ei tuvastata vaid raamatupidamislikult

Riigikohus: püsivat maksejõuetust ei tuvastata vaid raamatupidamislikult

28. oktoober 2011

Riigikohtu kriminaalkolleegium tühistas täna Japi Mööbel OÜ juhatuse liikmete süüditunnistamise pankrotikuritegudes ning saatis asja uueks arutamiseks Pärnu maakohtule. Sealjuures puudutas Riigikohus otsuses ettevõtte püsiva maksejõuetuse tuvastamise meetodeid ning tingimusi, millal ühe võlausaldaja teisele eelistamine kohustuste täitmisel on karistatav.

Kohtud olid karistanud osaihinngu juhatuse liikmeid selle eest, et nad ei esitanud ettevõtte püsiva maksejõuetuse tekkimisel õigeaegselt pankrotiavaldust. Samuti selle eest, et nad võõrandasid enne pankrotiavalduse esitamist ettevõtte vara, eelistades seejuures kahte võlausaldajat teistele.

Äriseadustiku kohaselt tekib osaihinngu juhatuse liikmetel pankrotiavalduse esitamise kohustus siis, kui osaihinngu püsiv maksejõuetus on ilmne. Riigikohus selgitas, et maksejõuetuse kindlakstegemiseks tuleb anda terviklik hinnang ettevõtte varalisele seisundile ja majandustegevuse tõenäolisele tulevikuperspektiivile ning üksnes ettevõtte varade ja kohustuste raamatupidamislikust hindamisest selle väljaselgitamiseks ei piisa. Kui ettevõtte netovara on negatiivne, ei saa sellest automaatselt järeldada nagu oleks ettevõtte pankrotiseisus. Netovara negatiivsus võib olla tingitud pikaajalistest kohustustest, mille täitmise tähtajaks võib ettevõtte töötada kohustuste täitmiseks piisavas kasumis. Seega tuleb lisaks netovarale analüüsida ka teisi raamatupidamisandmeid, samuti võlgniku äriplaani perspektiivikut.

Karistusseadustiku kohaselt on ühe võlausaldaja teisele eelistamine karistatav, kui sellega põhjustatakse võlgniku maksevõime oluline vähenemine või tema maksejõuetus. Maksevõime tähendab sealjuures varalisest seisundist olenevat suutlikkust täita varalisi kohustusi. Seetõttu tuleb võlgniku vara väärtuse muutumise kindlakstegemisel hinnata aktive väärtuse kõrval ka kohustuste mahtu. Riigikohus leidis, et kui võlga tasudes vähenevad võlgniku aktivad samas ulatuses kohustustega ning vara tervikuna ei vähene, ei saa rääkida ka võlgniku maksevõime vähenemisest.

Ühe võlausaldaja eelistamine teisele saab põhjustada võlgniku vara vähenemist eeskätt siis, kui täidetud kohustusel ei olnud veel sissenõutavaks muutunud, see kohustus ei kehtinud või oli selle täitmine vastuolus hea usu põhimõttega.

Seega pole võlausaldajate ebavõrdne kohtlemine karistusseadustiku järgi karistatav, kui sellega ei kaasne võlgniku vara koguväärtuse vähenemist. Siiski on see pankrotiseaduse kohaselt ebaseaduslik ning sellisel juhul saab kohaldada kohustuse täitmise tagasivõtmist.

OTSUS [1]

Eveli Kuklane
Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-pusivat-maksejouetust-ei-tuvastata-vaid-raamatupidamislikult#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=222538628>